

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 10 frt — kr.
Félévre . . . 5 » — »
Negyedévre . . . 2 » 50 »
Egy óra . . . — » 85 »
Egyes szám ára 4 kr.

Kiadóhivatal:

PÉCSETT, Mária-utca 1. sz.
a kir. ítélőtábla épületével
szemben.

hová az előfizetések és a
lap szétküldésére vonatkozó
fölszólalások intézendők.

Szerkesztői iroda:

PÉCSETT, Mária-utca 1. sz.
a kir. tábla átellenében,
hová a lap szellemi részé
illető minden közlemény in-
tézendő.

Kéziratot vissza nem adunk.

Hirdetéseket

a kiadóhivatal vesz föl.

PÉCSI FIGYELŐ

POLITIKAI NAPILAP.

Fogyasztási szövetkezet Pécsen.

Pécs, 1897. aug. 5.

(* *) Folytonos a panasz a pécsi piac drágasága ellen; és mivel alig van reáremény, hogy ezen az abnormis állapoton segítve legyen, megindult a mozgalom egy fogyasztási szövetkezet megalakítása iránt, amely nem nyereségre dolgoznék, hanem az egyesülés elvére alapulva, tagjainak olcsó ellátását eszközölné minden néven nevezendő fogyasztási cikkekre nézve.

A szövetkezet tíz forintos részvényekre lenne alapítva. Az e címen befolyó összeg képezné a szövetkezet alaptőkéjét, melyből egy tagjainak ellátására elegendően fölszerelt raktárt állítana föl fűszer-, gyarmatáru cikkekből, azonkívül nagyban vásárolna be főzeléket, húst, lisztet, fát, kőszent és egyáltalában minden háztartási cikket s tagjainak jutányos áron bocsátaná rendelkezésére.

Igen sok példa áll előttünk, midőn ilyenfajta szövetkezetek a fővárosban rakásra buktak; mert hiányzott náluk először is a szakszerű vezetés, nem tudták a beszerzési helyeket fölfedezni, nem idejében eszközölték a bevásárlásokat; no meg másodsor, az aránytalanul magas kezelési költségek fölemésztették nemcsak az elért üzleti nyereséget, de megtámadták magát a részvénytőkét. És ami a legfőbb bajuk volt és bukásukat okozta: a túlságosan igénybe-

vett hitel, ami okozta azt, hogy a beszerzett cikkeket oly áron kellett a szövetkezetnek megfizetni, amilyen áron bármelyik kereskedésben is megszerezhetők voltak. Tehát nem olcsóbb, hanem sokkalta drágább árak mellett kinlódott a szövetkezet egészen addig, míg bele nem avatkozott ügyeibe a törvényszék s ki nem mondotta a fölszámolást.

Nagyon is ajánljuk tehát a fentebbiek figyelembevételét azoknak az intéző férfiaknak, akik egy ilyen fogyasztási szövetkezetet akarnak Pécsen létrehozni. Ha azonban reálsan gondolkoznak és úgy is cselekszenek, hát nincs mit tartani attól, hogy ez a szövetkezet is dicstelen véget ér. Mert annyi tény, hogy az előfeltétel egy ilyen szövetkezet megalapításához Pécsen nagyon is megvan. Mert födolog olyan tekintélyes részvény- és forgalmi tőkét összehozni, hogy a szövetkezet ne szoruljon a hitel igénybevételére. Az a kereskedő, aki készpénzért vásárol, sokkal olcsóbban vásárol, mint aki váltóval fedezi cikkeinek árát. Következőleg olcsóbban is árusíthat, ami egy ilyen szövetkezetnél a főcél.

Pécsen lehet számítani mintegy kétezer tagra, akik szíves örömet belépnek egy egészséges alapon szervezett fogyasztási szövetkezetbe, mely elkezdve a reggelitől egészen a vacsoraig mindennemű élelmi cikket olcsón szolgáltat. Ez a két-

ezer tag egyenkint tíz forintjával számítva, huszezer forintot szolgáltatna, vagyis oly összeget, amelyet egy hozzáértő kezelő bizottság évenként többször megforgatva, tekintélyes hasznot érne el, ami a részvényesek osztalékát képezné.

Eltekintve attól, hogy a szövetkezeti tagok meg volnának kimélve a pécsi piac szekaturáitól és hirhedt drágaságától, nem megveendő előnynek mutatkozik az a körülmény, hogy azok a tíz forintos részvények évről-évre emelkednek, s bár eleinte osztalékot nem hoznának, mert az elért üzleti haszon a részvénytőke emelésére fordítatnék, de idővel ez a részvénytőke oly imponánsá emelkednék, hogy nem volna szükség azt tovább is gyarapítani és így a tagok a csekély tíz forintos részvényeik után tisztességes évi osztalékban is részesülnének, vagyis az elért üzleti haszonból részesednének.

Örömmel üdvözljük tehát a megindult mozgalmat, és mint életrevaló, egészséges eszmét szívesen pártoljuk, amely idővel valóságos árucarnoki intézménynyé nőheti ki magát. Mert ne feledjük, hogy kis patakokból lesznek a nagy folyók s szorgalommal, kitartással, ha ahhoz a szakértelem is párosul, nagy dolgokat és nagy alkotásokat lehet végezni.

Az a szerény körülmények közt élő hivatalnok-család, amelynek a családfő havi jövedelmét a legminuciózusabb pontosság-

A „Pécsi Figyelő“ tárcája.

Tábornok ur szemlét tart.

A tábornok ur szemlét fog tartani. Az ilyen szemle nem csekély dolog. A tábornok ur tehát, mielőtt a körutra indul, összes rendjeit felrakja a mellére. Övét szorosabbra csatolva igyekszik elrejteni hátának alkalmatlan domborodását és hogy kinézése marconább legyen, ujjáival meg-meg pödörgeti a bajuszát. De különösen a szigorú arckifejzéssel akar tiszteletet gerjeszteni az előtt a sok nem rég felcsillagozott ugrifüles előtt.

A tábornok ur tehát szigorú arckifejzést vett föl, hogy tiszteletet gerjeszsen az előtt a sok, nemrég felcsillagozott ugrifüles előtt! Mert visszaemlékezik az elmúlt időkre . . . első vállbojtjainak vidám idejére, amikor örökös mosoly játszott alig pelyhedző ajakán, a melyet ma a vaddisznó sörtéjéhez hasonló kemény szőr borít. Eszébe jut, hogy miután tiszteletteljesen meghajolt a tábornoka által elmondott prédikáció sulya alatt, első dolga volt a kámba sietni és a világ mind a négy tájéka felé szórni a jókedvű, szellemes gunyolódásokat, melyek egy indiszkrét visszhang által felkapva, a laktanya, a tiszt asztal és valamennyi jó cimborá örömet képeztek. Tudja, hogy akkorában is mindenkinek csak egy célja volt az ezredben: mentől sűrűbb hályoggal

vonni be a szemlét tartó főparancsnok szemét. Minderre a tábornok ur nagyon jól emlékezett, nem akarta tehát, hogy most is ilyenek történjenek.

Nem, a tábornok ur nem akarja ezt! Ismeri az összes fogásokat, mert hiszen annak idején ő maga is élt velök. A hozzá hasonló vén rókát nem lehetett megcsalni. Nem bizony!

A fő az, hogy remegjenek tőle, hogy előre is üdvös félelmet gerjeszsen. Ezért vette föl legmordabb arckifejzését és ezért van, hogy amikor hirül adja megjelenését, az ezredestől kezdve, egész a helyőrséghez tartozó asszonyokig és kis gyermekekig, mindenki reszket és borzong, mint a megnyirt uszár a nagy hidgben.

És a tábornok ur, aki ezt tudja, szürke bajusza közé nevet, mert alapjában jószívű ember. Nem akarja a bűnös halálát. Beéri a bűnbánattal.

Reggel óta várják a tábornok urat. A harminchatodik dragonyos ezredet jön megvizsgálni.

Szép ezred, jól vezénylik, jól van összeválogatva. A lovai tüzesek és ragyognak, mint az arab kedvenc paripája. Az emberek olyan fegyelmezettek, mint egy nyárspolgár, mikor adót kell fizetni és a tiszték is megérdemlik a dicséretet.

Az ezred tehát szép, csak a hely csunya, ahol állomásozik. Még csak nem is város. Egy nagy falu, melynek nincs kövezete. A lovak zajtalanul vágatnak rajta végig, a patkó nem

vet szikrákat. Zöld fű nő a széles patak medrében. A magas fákon portól szürke lombokat világít meg a júniusi nap és e lombok lehullanak, még mielőtt az első dér jelentkezik.

Biz ez éppen nem vidám, nem mulatságos hely. Azért is az ezredben mindenki megtette a magáét, hogy megnyerjék a vizsgáló tábornok kegyét és más állomásra vezényeltessenek. Látni kellene, hogyan ragyog minden, az embernek szinte káprázik a szeme! A nadrágokat kijavították, kitisztították. A lovakat kurtára nyirták. A falakat újra meszelték és a szegény pókoknak látni kellett, hogyan dulják szét szövevényes hálóikat a szentségtelen kezek. Egy szóval, az egész kaszárnya olyan, mintha egy tündér varázsvesszője alakította volna át.

Igen, az egész kaszárnya olyan, mintha egy tündér varázsvesszője alakította volna át! És az udvaron gyönyörű sorokban állnak a századok. A tiszték kifogástalan magatartással figyelnek csapataik élén. A kapu előtt körben elhelyezkedett trombitások megjelenése pillanatában legszebb himnusszal készülnek üdvözölni a szemlére jövő tábornokot; sőt az ezredes is . . . maga az ezredes is ideges, türelmetlen, nyugtalan, kivont karddal a kezében várja érkezését. De az idő mulik, és senki sem jön.

Senki sem jön! Pedig a tábornok már az este megérkezett a faluba. Korán kelő ember és hiven régi szokásaihoz, reggel öt óra-

gal kell beosztania, ennyi kell a tejes asszonynak, ennyi kell a mézárósnak, ennyi a fűszeresnek, ennyi a fakereskedőnek, ennyi meg a piacra s a számadás vége rendesen az, hogy a csekély fizetésből nem marad semmi, még jó ha adósság nélkül kikerül. Igen ám, mert annak a tejesasszonynak, mézárósnak, fűszeresnek, fakereskedőnek, kofának mindnek meg kell lennie a maga hasznának. Sok kicsi pedig sokra megy. Mig ha mindezeket a cikkeket egy helyről szerzi be, akkor elsején csak egy helyre kell fizetnie, sokkal olcsóbban vásárol be mindent, s az a különféle címeken elfizetett haszon megmarad a fogyasztónak.

A takarékoság emelésére aligha lehet kedvezőbb területet választani, mint az élelmezés körül. Ha valaki komolyan akar, itt eredményeket érhet el, melyek kihatással lesznek családi életére, társadalmi helyzetére. Ennélfogva ennek a fogyasztási szövetkezetnek a létrehozását az érdekeltek is örömmel fogják üdvözölni, mert egy oly társadalmi intézményt látnak benne, amely mig egyrészt arosztrofálja az egyetértés, szövetkezés erejét, hatalmát, másrészt anyagi előnyöket is nyújt, melynek hatásai egyelőre kiszámíthatatlanok.

Nézetünk szerint legelső dolog volna a mozgalmat részvényesek, illetve részvényaláírók gyűjtésével megkezdeni, akik midőn elég tekintélyes számban jelentkeztek, meg lehetne tartani az alakuló közgyűlést, amely bizottságot küldene ki az alapszabályok kidolgozására. Sőt mivel igen sokan vannak, akiknek a tervbe vett tíz forintos részvény egyszerre való befizetése nehézségeket okozna, ezektől havi két forintjával lehetne elfogadni az aláírt részvényárát, melyet addig is, mig a szövetkezet tényleg megkezdene működését, pénzintézetekben lehetne gyümölcsözőleg elhelyezni.

Különben nem kell ám megijedni az előbb vázoltuk szomorú képtől, mert van-

kor fenn volt, készen felölteni diszgyenyruháját, sőt megpillantva azt maga előtt egy széken, az is eszébe jutott, hogy nemsokára egy kis beszédet kell tartania az egybegyűlt tisztikar előtt.

— Uraim, örvendek . . . örvendek, uraim . . . mondogatja, mialatt a kabátját gombolja.

De hát a tábornok ur hiába ráncigálja, hiába egyengeti magát a tükör előtt, hogy lássa, helyes lesz-e a tartása, hiába ismételteti nagyon katonás hangon:

— Uraim, örvendek! A kis beszéd folytatása sehogy sem akar sikerülni.

A beszéd folytatása nem sikerül! Nem csoda, hiszen még olyan korán van! Még a szeme is alig nyílt ki és még nagyon élénken lebeg előtte a nagyszerű győzelem vonzó képe, melyet az éjjel, diadalmas álmai közben aratott.

És aztán, a levegő is hiányzik ebben a szobában. Az éj, csak a csillagos ég alatt, a szabadban üditette fel a természetet, gyönyözte be harmattal a fűszálakat és a virágszirmokat; ellenben odabent meghagyta a nyári napok forró, tikkasztó melegét. Azért is a tábornok, aki megszokta a szabad levegőt, a messze láthatárral környezett tábori életet, rosszul érzi magát szobájában. Kinyitja az ablakokat és azt hiszi, hogy az erkélyre könyökölve, sokkal könnyebben fog menni a beszéd fogalmazása.

Csakugyan alig dugta ki a fejét, hűvös szellő csapott arcába és kívánt jó reggelt

nek ám nagyon is virágzó fogyasztási szövetkezetek a hazában. Itt van például a bányatelepi, vagy a vasuti alkalmazottaké az ország több városában; ezeknek áldásos működéséről szólhatnak azok, akik évek óta tagjai. Válaszszanak az intézők például egy ilyen virágzó szövetkezetet, kérjék el alapszabályaikat s módosítsanak rajta a mi körülményeink figyelembe vételével, tiszta kéz és becsületes s mi fő, olesó adminisztráció mellett, lehetetlen a rossz eredmény.

Tag lesz elég, ebben biztosak vagyunk, csak az intéző férfiakban legyen elég körültekintés és mindjárt az alapszabályokban történjék gondoskodás, hogy ne a nagy tőke foglalja le magának a szövetkezetet, aminek ugy lehet elejét venni, ha korlátozzák a részvények számát olyformán, hogy kimondják, hogy egy tag például öt részvénytől többel nem rendelkezhetik.

Egyébiránt figyelemmel fogjuk kísérni a mozgalmat; és most csak azt kívánjuk, hogy az teljes sikerre vezessen.

H i r e k .

Pécs, 1897. aug. 5.

Trilbyk.

— Vidám jelenet á la Kneipp —

Színhely: Egy brüsszeli szálloda.

Idő: Jelenkor.

Reggel hét óra. A vendégek kikecmelednek az ágyakból, felhúzzák a „görredőnyöket”, megtörölik a szemüket és ásitának. Aztán lassan öltözködni kezdenek.

Egy kövér ur kinyitja az ajtót s be akarja venni a cipőit. A cipők azonban nincsenek sehol. A kövér ur megcsóválja a fejét, dörmög egyet s megnézi, hogy hányat kell csöngetni a háziszolgának? Miután kitapasztalta, hogy háromszor, megnyomja a villamos csengőt háromszor.

Aztán türelmetlenül tipeg ide-oda s várja

neki. Mosolyogva fogadta a hajnal e kedveskedését, megpödörte a bajuszát és ezuttal teljes önbizalommal kezdte el:

— Uraim örvendek! . . . De egészen a közelben egy patak csörgedezett, melynek gyorsan folyó tiszta vizét alig fodrozta be a fujdogáló szellő. A parton szép, lombos, zöldelő fák álltak és a fák alatt egy finom, tizenyolc tavaszt élt szűz hajához hasonlóan tömött fű nőtt.

A patakban pedig mindenféle halak sűrűlödtek: pompás görgöcsék, fekete toltos szép pisztrángok, kövér pontyok és aranyos uszonyukat ragyogtató keszegek, sőt még néhány aranyhal is akadt köztük, melyek nem tudni, hogyan kerültek oda.

A viznek mindezek a lakói jól ismernek egy pár nyugalmazott öreg kapitányt, a kik néha eljönnek boszantani őket Van egy egyenruhás őrnagy is, a ki időnkint egykét szót kíván szólni velök; de arra még eddig sohasem volt eset, hogy egy tábornok tekintélyes alakjával köthettek volna ismeretséget.

Sohasem látták még ezek a szép kis halak egy tábornok tekintélyes alakját! Amikor tehát ez megjelent az ablakban, ripsz-rapsz! mind eltűntek, mint az ágyuból kilőtt golyó. Egy se maradt ott! A görgöcsék befurták magukat a fővénybe, a pisztrángok visszatértek lyukaikba, a pontyok és a keszegek elbujtak a fű alá. Csakis az aranyhalacska mertek visszatekinteni és látva, hogy ki az, a

a cipőit. Ezenközben egy sovány ur is hiába keresi az ajtó előtt cipőit s hasonlóképpen háromszor nyom, csenget és vár. Így jár egy északnémet nevelő, egy párisi bankár, két svéd gyufagyáros, három lüttichi lókereskedő s egy sereg különböző nemzetiségű, vallásu, koru, nemű és állásu férfi és hölgy.

A folyosón a villamos jelző készülék iszonyu csilingelést visz véghez. Majd ajtók csapkodása, türelmetlen kiabálás és fenyegető szitkozódás veri föl a szálloda néma csendjét.

A pincérek, szobalányok, az omnibuszos, a portás, az expresszes-gyerek és a fogadós ijedten rohannak elő.

— A cipőmet! — ordítja egy mély bariton.

— A háziszolgát! — követelőzik egy angol, aki remekül boxol és úgy látszik, szeretné magát e nemes sportban gyakorolni.

— Hol vannak a topánkáim? sipítja az északnémet nevelő.

A pincérek, szobalányok, az omnibuszos, a portás, az expressz-gyerek és a fogadós ész nélkül rohannak a háziszolga után. A János azonban nincs sehol.

— Ördög vigye el a gazemberét! — kiált végre a fogadós sápadtan a dühtől, — ne keressétek tovább, hanem a cipőket szedjétek össze.

A személyzet valóságos házkutatást tart a cipők után. — Azonban a cipők nincsenek sehol. De az expressz-gyerek talál valamit. Egy cédulát. Elolvassa s rohan a fogadóhoz.

— Ne tessék a cipőket tovább keresni, a János mind elvitte magával!

— Hát ő hova ment?

— Megszökött! lhol a cédula, a mit hárahagyott!

A fogadós kékül, zöldül, a személyzet alakatlan tömeggé merevedik a rémülettől, felülről pedig ismét hallatszik a pokoli csilingelés s a zürzavaros ordítás:

— A cipőmet! — A háziszolgát! — A topánkáimat! — Cipő! Szolga!

A fogadós végre elszántan felrohan a lépcsőn, a többiek remegve néznek utána.

Odafönn a folyosón nyolcvan ur és hölgy tipeg, szaladgál, kiabál, prüszköl és táncol a méregetől . . . mezitláb.

A fogadóst megrohanják s már-már fojtogatni kezdik, mikor az nagynehezen szóhoz jut:

ki kinéz, nyugodtan uszkáltak tovább, csaknem a víz színén.

E közben a tábornok ur nem törődve a bajjal és a rémülettel, melyet okozott, el van ragadva a gondolatától, mely az ablakhoz vezette. A mit csak lát, minden elbájolja és gyönyörködötteti. A már jó magasra hágott nap aransugarakat ont a lombok közé és ragyogó gyémánt-sziporkákkal szórja be a harmatos pázsitot. A szárnyas zenekar fáradhatatlan torokkal ünnepli visszatérését egy szép napnak.

A tábornok szeretne szabad lenni és egy jó hosszú sétát tenni, a helyett, hogy a diszgyenyruhába bujna; de a kötelesség parancsol! . . . Engedelmeskedni kell. Arcára tehát visszatér a mord kifejezés, ismét az elmondandó beszéd fölött töprenkedik és miután segítségül hívta Marsot és Bellonát, újra rákezd:

Uraim örvendek . . . sőt nagyon örvendek! . . .

Éppen ebben a pillanatban egy pisztráng kidugta fejét a lyukból, egy legyet pillant meg — óh! a vigyázatlan! egészen a víz színe fölött röpköd. Az ilyen zsákmányt lehetetlen elszalasztani. A falánság leküzdö a félelmet! A pisztráng nyilsebesen surran ki a lyukából, felszökik a vízből, elkapja a repülő legyet és hirtelen lebukik vele, feloldozva a patakot, mely kissé gunyosan hangzó zajjal csobogott.

A tábornok, aki semmit sem látott, valóban azt hitte, hogy ő vele kötekedik valaki. Dühösen hagyta félbe a beszéd készit-

— Uraim! hölgyeim! — Pillanatnyi türelmet!

Azok kórusban ordítják vissza:

— Cipőt! nem türelmet.

— Az ég szerelmére! hallgassanak meg!

A háziszolga megszökött s az összes cipőket elvitte magával. Rögtön hivatok susztereket s mindenki vehet egy pár cipőt az én számomra.

Ez az ötlet általában tetszik. Régi cipők helyett legalább újakat kapnak! Az északnémet nevelő kijelenti:

— Az enyém lakk volt!

— Az enyém krokodilbőr! — tódítja a másik.

A három lüttichi lókereskedő összenéz s együtt megrohanják a fogadóst:

— Nekünk két pár dukál! Mi a kordován csizmánkat is kitéttük!

A fogadós ígér szattyánt és kordovánt s lerohan és az összes pincéreit kergeti a cipőüzletekbe.

Fél óra múlva a szállodát elárasztják a suszterek s egy óra múlva a fogadós ezer frankot fizet ki 80 pár vadonatúj lakk és krokodilbőr cipőért.

S nehogy valaki azt gondolja, mintha ezt a mulatságos históriát a kánikulai fantázia mondatta volna tollba, itt adjuk az eredeti hirt, mely szerint

Brüsszel mellett, a Gare du Midi közelében levő egyik szállodában fura meglepetésre ébredtek a vendégek. Senki sem találta a cipőjét s a nagy csöngetésre és követelőzésre a fogadós kénytelen volt kijelenteni, hogy a háziszolga az összes tisztításra átadott cipőkkel megszökött. A fogadósnak saját költségén kellett 80 pár új cipőt előteremteni.

Napirend 1897. augusztus 6-án.

Naptár: péntek, aug. 6 — Róm. kath.: Urunk szünetnapja. — Prot.: Urunk szünetnapja. — Görög-kel: (jul. 25.) Anna. — Zsidó Ab. 8. — Nap két 4 óra 30 perckor; nyugszik 7 óra 8 perckor. — Hold két délután 2 óra 7 perckor; nyugszik este 10 óra 21 perckor.

Időjárás: hőmérséklet 22 Celsius fok meleg; légnyomás 754. — Kilátás: a központi meteorológiai intézet jelzése szerint: derült, száraz, meleg idő várható.

Harcászati lögyakorlat a mecsekhegyi lövőtéren.

sét és fürkészve tekintett körül, hogy földezzé a vakmerőt, a ki megengedi magának az ő vele való mókázást. De senkit sem látott és csakhamar meggyőződve, hogy csalódott, ismét elkezdte, még pedig ezuttal nyájas mosolylyal:

— Uraim örvendek . . .

Igen ám, de az elfogott legyet békén élő pisztráng által megnyugtatta, lassankint a többi halak is kidugták az orruk hegyét. Először a keszegek, azután a többi pisztrángok. Ezek után jöttek a görgöcsék és végre a pontyok, melyek valamennyi között a legféltékenyebbeknek mutatkoztak, de utójára mégis csak meg mertek jelenni.

És nemsokára mindez a sok apró állat versenyzett a fecsegésben. Kíváncsian kérdezték egymást.

— Ki ez az öreg ur?

— Jaj be csunya! jegyezte meg egy fiatal pisztráng kisasszony, a ki legközelebb készült megtartani a lakodalmát egy délceg völgyénnyel. Még csak foga sincs már!

— Én tudom kicsoda, — felelte egy, a varsaillesi park tavában született kis aranyhal — egy tábornok.

Egy tábornok! ismételte az arany halacska, bukfcet vetve. És az egész gyülekezet elujságolta egymásnak, beszólt a lyukakba:

— Egy tábornok! . . . Egy tábornok! . . .

— Veszedelmes a tábornok? — kérdezte egy kíváncsi görgöcs.

— Nem, éppen nem veszedelmes . . . Gonosznak látszik, de egy cseppet sem az.

— (**Havi Boldogasszony.**) Ünnepi színezetet öltött ma fel városunk. Havi Boldogasszony napja városi fogadalmi ünnep lévén, polgárságunk bármely más ünnephez hasonló módon ülte meg a mai napot, mely alkalommal templomainkban ünnepi istentiszteletek voltak s a belvárosi templomból reggel körmenet ment a Havihegyre, hol a kápolnabucsut tartották meg. Egy évben egyszer látható az az élénk, festői élet a Havihegyen, mely a mai napon is oly élénkké tette azt. A közeli és távoli vidékekről, a Duna mellől és a Dráva partjáról százával és százával érkeztek bucsusok ide a mai napra s a bucsuvásár is az elsőrangú ily vásárok közé sorozható a nagy látogatottság folytán. A havihegyi kápolnában egész délelőtt folyt a bucsúajátosság s délután aztán megindult lassan hazafelé a bucsusok vándorlása, kiknek csapatai egész késő estig fel-feltűnnek az utcákon, a mint a városon keresztülhaladtak. A mi népünk pedig a Tettyére is átrándult és ott következett a szokásos bucsumultság a vendéglők árnyas fái alatt és a felállított sátrakban. Az idő pedig egész nap kedvezett a szép ünnepnek s hosszú ideig való szeszélyeskedése után csak ma mutatott egy kis állhatatosságot és volt szép, verőfényes idő egész napon át.

— (**A honvéd hadapród iskola.**) Építkezési munkálatait holnap kezdik meg. Mint értesülünk, a vállalkozó *Neuschloss* cég csak a kőműves munkálatokat végzi, míg a többi munkákat pécsi vállalkozóknak jutatta, és pedig tisztességes áron. Nevezetesen a földmunkálatokat *Szlapak* Rudolf, a cserepező munkálatokat s részben a téglaszállítást *Lauber* Rezső, a mész és téglaszállítást *Deutsch* Ádám, az ácsmunkákat *Himmel* Ferenc, a kő- és betonkavics szállítást *Jereszek* és *Szikorszky*, az állványszállítást *Dämpf* Imre, az állványfelállítást *Csonka* ácsmester kapta meg. Az asztalos, lakatos, üveges, kályhás, mázó s

Erre a biztatásra aztán valamennyi hal újra hozzáfogott félbehagyott szórakozásaihoz. A pisztrángok farkukkal csapkodták a vizet. A pontyok hátukat mutogatva szunyadoztak és a keszegek egymást hajkurászták, épp úgy, mintha a tábornok ott sem volna.

Mindezt jól látja a tábornok! Sőt mosolyog is, visszaemlékezve a szép halászatokra, melyekben más vidékeken volt módja. Elérzékenyedt tekintettel követi a pisztrángok csintalankodásait, csodálja ezt az olyan szép és finom gyepet; és képzelete rettenetes cselet vetve neki, pedzöt vél a kezében tartani, melynek végén pompás halat lát a horgon vergődni.

Még ismételteti: Uraim örvendek . . . Nagyon örvendek . . . Uraim! de aztán azt mondja magában, végre is arra valók a tisztetek, hogy várjanak, a tábornokok pedig, hogy várassák magukat!

Két órával később, a harminchatodik dragonyosezred ezredese, nem tudva mire vélni a késést, elküldte az egyik őrnagyot tudakozódn. Ez dacára a szigorú katonai fegyelemnek, nem tehette, hogy ne mosolyogjon, amikor ráakadt a tábornokra.

Ott ült a víz szélén a lábait lelógatva. Mozdulatlanul, figyelmesen, aggodalmasan ült. Széles karimájú kalap védelmezte fejét a nap ellen. A hadsegéde fergeket keresett és a szemlét tartó tábornok ur csendesen horgászott.

Theo-Critt.

többi munkákra nézve most vannak folyamatban az alkudozások helybeli iparosokkal.

— (**Rovancsolás.**) A főispán kezdeményezésére *Gunda* Zoltán és *Fangler* István számtisztek érkeztek le a belügyminiszteriumból, hogy alaposan megvizsgálják egy a vármegyei, mint a városi pénzkezelést. Nevezett számtisztek hogy milyen hosszantartó, alapos munkát akarnak végezni, kitűnik abból a körülményből, hogy egész augusztus óra béreltek maguknak hónapos szobát. Tegnap és ma a vármegyei pénztárt vizsgálták meg, a hol az utolsó krajcárig minden stimolt. Holnap a városi pénztár kerül sorra, a mikor is felek részére a hivatal zárva lesz, amint ez ki is van írva a pénztári helyiség ajtójára. A pénztári vizsgálat befejezése után következik a sor a sok számadási aktacsomó alapos megvizsgálására, ami bizonyára elfoglalja a két számfejtő urnak egész augusztusi idejét, ha ugyan nem megy át a szeptemberre is valami belőle.

— (**Vasuti baleset.**) Ritka vasuti baleset történt tegnap délután négy órakor — mint értesülünk — Szentlőrinc és Bükkösd között a Cserdi-Helyesfa megállóhely mellett. Ugyanis az 1953/2. számú tehervonatnál a pécs-barcsi vasut tulajdonát képező szénrelakott utolsó teherkocsi első tengelye eltört és a pályatestet — a mint a vonat tovább haladt, két szelvényhosszban nagymértékben megrongálta, továbbá a sinek csavarait leszakgatta és a sineket széttolván, azokat meggörbítette. A megrongált pályát csak nagy erőfeszítéssel lehetett esti 8 órára annyira helyreállítani, hogy az 1902. számú gyorsvonat — egy órai késéssel megérkezhetett Pécsre. Szerencse, hogy nem középső kocsival történt a baleset, mert ez esetben sokkal nagyobb kárt okozhatott volna a szerencsétlenség, mivel az utána levő kocsik a megrongált pályatestről mind kisiklottak volna és a vonat személyzete közül könnyen emberáldozatot is követelt volna a vasuti baleset.

— (**A Kis-Köszegi árvíz-fészekből.**) A baranyavári járás főszolgabírója ma délelőtt a következő sürgönyt intézte az alispáni hivatalhoz: „A Duna vizállása emberemlékezet óta nem volt oly magas, mint most, és a várható rendkívüli áradás miatt a helyzet még a kitűnően gondozott uradalmi töltésekre nézve is egyre aggasztóbb. A kilátások szerint az áradat a töltéseket át fogja lépni. Az uradalom kérelmére a dunai töltéseknek nyulgáttakkal leendő magasítása végett az érdekelt községek kézi és ígás közerejét fölosztva már péntekre kirendeltem. A védelmi szerek és anyagok, intézkedésem folytán, kiszállítás alatt állanak. A gátak éjjeli és nappali fokozott őriztetéséről gondoskodás történt. A mezei termények lehető biztonságba helyezése iránt intézkedtem. Kis-Köszegen a vendégtöltés még ma elkészül. A Duna alsóbb vidékén, az ártérben, Eugenfaluban és Kis-Dárdán lakók az őket is biztos érhető veszélyre figyelmeztetve lőnek, hogy lehetőleg intézkedjenek menekülésük iránt. Az itteni lakosok esetleges kiköltöztetésére szükségrendő vízi járművekről gondoskodtam. A csendőri karhatalom a nagy távolságok miatt szétforgácsolódik. A csendőrségi létszám megerősítéséért a szárnyparancsnokság megkerestetett. A veszély legnagyobb fokban 8—10-ére várható. Elhárítása, — bár minden lehető megtörténik — féltő, hogy az áradással megküzdünk nem sikerül. A fenyegetett vidékekre a szárnyparancsnokság 20 csendőrt küldött Kis-Köszegre és ugyanannyit Mohácsra megfelelő szétosztás végett. Mint lapunk zártakor

értesülünk, az alispán katonaság kiküldése iránt is megtette a lépéseket, akik a holnapi napon indulnak a vész helyére.

(Messze földről jött gyilkos.)

Ilyen címen megirtuk egy állítólag messze idegenből ide tévedt iparosnak a szerelmi tragédiáját, amelyből, mint az illetékes svájci hatóság mai távirata közli a vizsgálóbíróval, egy szó sem igaz. A neve is, születési helye is, amit bementett, épp oly hamis, mint a rémhistoria, melyet csak azért mondott el oly ékesen, mert bizonyára azt hitte, hogy Svájcba fogják állami költségen toloncolni, ahová kimeni szándékozott. Annyi tény, hogy megfordult már azelőtt is Svájcban, mert ismerik ott az ipszét s holnapra várhatjuk a svájci hatóság levelét, melyben meg leszen írva, hogy ki ő és merre van hazája. Mindenesetre a bíróság félrevezetéseért megkapja a maga külön büntetését itt Pécsen s azután, ha semmi kriminális ok ki nem sül reá, utjára bocsátják, hadd menjen, ha éppen kedve tartja Svájcba — de a maga alkalmatosságán és költségén.

— **(Vásár.)** A kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy a Somogyvármegye területéhez tartozó Toponár község apr. 15-re, aug. 25-ére és nov. 11-ére engedélyezett országos vásárai jövőre — amennyiben a jelzett napok vasárnapra vagy ünnepnapra esnének — állandóan a következő hétköznapon tartassanak meg.

— **(Kutyák a hadseregben.)** Katonai körökben régóta foglalkoznak azzal a tervvel, hogy a lőszerpótlásra kutyákat alkalmazzanak. Háboruban egyike a legnehezebb feladatoknak a szegény bakára nézve, mert minden fődözet nélkül, valóságos golyózáporban kell a tartalékból a fődözekben tüzelő rajokhoz jutnia, hogy azokat töltényekkel ellássa. Az orosz hadseregben erre a szolgálatra már több csapatnál egész sereg kutya van rendszeresítve s legközelebb náunk is megkezdik a kísérletezéseket az érdekes újítás terén.

— **(Iparpolitikai szabadosság.)** Ipartörvényünknek a képesítésről és az ipar gyakorlásáról szóló fejezetei úgy vannak megcsinálva, hogy abból a miniszterium mint harmadfoku hatóság előforduló esetekben mindenfelét kimagyarázhat. Így nemrégiben megtörtént Aradon, hogy az elsőfoku iparhatóság Dürr Gusztáv fűszer- és csemegekereskedőt szigorúan megbírságolta, a miért kereskedésében báránnyust árusított. A beadott felebbezésre a tanács is jóváhagyta a bírságot, míg a kereskedelmi miniszter a napokban telmentette a kereskedőt, mert az ugynevezett sáson-cikk (idénycikk) mint pl. osztriga, rák, hal, ujévi malac stb. árusítása a keresk. miniszter felfogása szerint a fűszer- és csemegekereskedés üzletkörébe tartozik. No már most, mivelhogy a bunda is kétségkívül idénycikk, még pedig tagadhatatlanul téli idénycikk, elkészülve lehetünk arra, hogy a fűszerkereskedők a fűszerek s egyebek mellett bundát, aztán majd subát, uszónadrágot, téli, nyári kalapot, napernyőt s több efféle idénycikkeket fognak árusítani. Így bontják-rontják az emberek kereseti foglalkozását — hivatalos uton is.

— **(Öngyilkosság.)** Számtalan az ok, mely kezébe adja az embernek a fegyvert saját élete kioltására. A legtöbb öngyilkosságot

ugyan életuntságra vezetik vissza, de hogy miért unta meg az öngyilkos az életét, ennek már sokféle oka lehet. Így például Siklóson az adta egy Szabó Sándor nevű, fiatal, jómodu polgárnak a kezébe az életkioltó fegyvert, hogy megunta a családi perpatvart, melyet az ipa csinált örökösen a családban. Ez unatta meg vele az életet annyira, hogy agyonlőtte magát.

— **(Vásári statisztika.)** Most lefolyt országos vásárunkon megtartott állatvásár forgalmi statisztikáját ma állították össze hivatalosan, hogy felküldjék az országos statisztikai hivatalnak. E statisztika szerint állatvásárunkra összesen 4350 felhajtás történt, még pedig felhajtott szarvasmarha 2130, ló 1900, sertés 300 és kecske 20 darab. Ebből eladatott 1230 darab; szarvasmarha 505, ló 600, sertés 110 és kecske 15. A vásári forgalom nem volt olyan élénk, ami a nagy felhajtáshoz illett volna s ezért bár a kínálat nagy volt, a kereslet állandóan közepes maradt. A minek az oka első sorban is abban keresendő, hogy a környékbeli vásárok mind igen közel esnek egymásra, sőt a vásárnapok több helyen egy és ugyanazon időre jutnak s a gazdaközönség megoszlik az egyes vásárok között.

— **(Sertésvész elleni ojtások)** a sertésvész ellen igen hatásosoknak bizonyulván, különösen most, amikor fiatal malacok vannak, ajánljuk gazdáink figyelmébe, hogy a sertésvész elleni ojtásokat most foganatosíttassák. Az ojtás csakis egészséges sertéseknél hatásos s főképp a fiatal malacokat szükséges és célszerű így beojtatni, melyek aztán a vésztől ilykép megóva is lesznek. Helybeli állatorvosaink praksisában is igen sikerülteknek bizonyultak az eddigi ojtások s ajánlatos, hogy gazdaközönségünk a mostani hónapban elvégeztesse az ojtást sertésein, hogy a folyton terjedő vész legalább a fiatal sertéseket megkímélje.

— **(Kereskedők figyelmébe.)** Az első cs. kir. Dunagőzhajózási társaság magyarországi forgalmi igazgatósága felkéri a kereskedelmi és egyéb érdekelt feleket, hogy tekintettel a közeledő árvízveszélyre, melynek folytán a budapesti alsó rakpartok már rövid idő alatt el lehetnek árasztva, a megérkezett és avizált áruküldeményeket sürgősen elszállítsák, mivel azok máskülönb a címzettek költségére és veszélyére hozatnának biztonságba.

— **(Megcsipett gyümölcsoltvaj.)** A rendőrorjárat az éjjel egy óra tájban a Makár-utcán egy napszamos emberrel találkozott, a kinek a vállán egy jól megrakott tarisznya lógott s a mellett egy félig telt zsákot is emelt. Mikor megszólították, hogy mit visz, nyugodtan felelte, hogy — krumplit. Nyugodtsága azonban nem mentette meg attól, hogy az orjárat ne legyen kíváncsi rá, hogy megnézzék, szépek és nagyok-e azok a krumplik. Mikor aztán letették vele a zsákot és kinyitották, kitűnt, hogy a krumpli tulajdonképpen frissen szedett — körte, a mivel a tarisznya is tele volt. A megcsipett gyümölcsoltvaj persze most már hiába mondta volna, hogy a körtéhez igaz uton jutott, mert akkor miért kellett volna neki először azt mondania, hogy krumplit visz. Ilyenkép állván

a dolog, bekisérték a rendőrségre, ahol kihallgatták s ott fogván tőle a lopott körtét, őt magát szabadon eresztették addigra, míg a bíróság el nem itéli. Nevezetes a dologban, hogy a megcsipett tolvaj szintén olyan bevándorlott, akinek se lakása, se foglalkozása nincs bejelentve a rendőrségnél s aki hogy egyike a vagyonbiztonságot veszélyeztető kétes existenciáknak, azt íme ezzel a lopással is bizonyította, melyen ha rajta nem veszt, bizonyára többre is vetemedett volna.

— **(Az asszony furfangja.)** Ez is olyan mindennapivá váló vadházassági historia. Egy fiatal paraszt asszony urának Luzsokon valami kétkézkalmarság miatt az ügyészség fogházában adtak két álló esztendőre szállást. A menyecske hosszúnak találván ezt az időt, hogy addig egyedül ne legyen, keresett magának az időre társat, a ki szintén a mellett a mondás mellett volt, hogy — nem jó az embernek egyedül lenni. A határidőre — a férj kiszabadulásáig — kötött vadházasságban gyorsan telvén az idő, a menyecske észre sem vette, hogy lefolyt már jó másfél év s most őszre haza szabadul az ura. Mikor erre gondolt, akkor kezdte sajnálni az időt, mert bizony ideiglenes ura és parancsolója mellett nem szerzett semmit sem, éppen nem vette hasznát az együtt eltöltött időnek. Most gondolt arra, hogy egy kis pénzmagra tesz szert és mikor az ideiglenes férj nem volt otthon, eladta annak lovát 100 forintért. Az emberének pedig azt mondta, hogy ellopták ismeretlen tolvajok egy sötét éjszaka. Persze a káros ebbe nem nyugodott bele, utána járt a dolognak s ma reggel a kocsi s lovat megtalálta Pécsen annál az embernél, a kinek a furfangos asszony eladta azokat. Így kiderülvén az asszony furfangja, most majd a bíróság fogja a meghiusult furfangért kérdőre vonni az asszonyt, a ki meglehet, hogy a börtönbe jut, mire az ura kiszabadul.

— **(Katonai utóállitás.)** Ma a Scholz féle sörházban katonai utóállitás volt, melyre azonban csak igen kevés utóállításra kötelezett hadköteles jeient meg. A megjelenetek közül is a többség új utóállításra utasított, egyre a »tauglich«-ot azonban kimondta a sorozóbizottság, kettőt pedig a jövő évi sorozásig untauglichnak nyilvánítottak.

— **(Fegyverropogás)** A Mecsekről behozta ma a szél a fegyverropogás hangját s ebből tudhatta mindenki, hogy a katonának ma meleg napjuk van. A mecsekhegyi lövőtéren ugyanis ma kezdte meg a 19-dik honvédegyalozred két napra terjedő harcászati lögyakorlatait s folyt odakinn a puskaporfogyasztás nagy buzgalommal. — A mai nap után még holnap (pénteken) is a lögyakorlatok fáradalmi várnak honvédeinkre, a mi után aztán ismét csendes lesz a Mecsek és nem hallatszik róla fegyverropogás, legfeljebb akkor, ha egy-egy kocavadász hibázza el a fegyvere elé került vadat. És szabad lesz ismét a Mecsek környékén járni, melyen most két napig be van tiltva a kocsis és gyalogközlekedés is.

— **(Iparigazolványok, cégjegyzések.)** A múlt hónapban Pécsen kiadatott iparigazolványok: ifj. Rausch József csizmadia iparra. Cina Ferenc fodrász és borbély iparra. Steiner Antal divat és rövidáru kereskedésre. Szabó Gyula hentes iparra. Járolin Károly

szobafestő és mázoló iparra. Schlitt Imre kötőszövő iparra. Siskó Lajos, Bánovics Antalné sütő iparra. Schmitz Soma kész férfi ruha-kereskedésre. — *Cégek bejegyzettek*: Neuwirth Lajos első pécsi francia szappanfőzde. Bakonyi tejszövetkezet. Mária-Kéméndi kölcsönös segélyező-egylet. Schwartz és Steinbach fakereskedők Siklós. Szilc Dávid vegyeskereskedő Pécsvárad. Krausz Sámuel vegyeskereskedő Laskafalu. Feldmann Jakab vegyeskereskedő Pécsvárad. Brivio és társa pécsi cég a társas cégek jegyzékéből az egyéni cégek jegyzékébe való átvezetése. *Cég törlések*: Köszl János vegyeskereskedő Pécs. Krausz Ottilia vegyeskereskedő Laskafalu. Obetko Gyula rövidáru kereskedő Pécs.

— (**Asszony bandita.**) Pécsváradileveleznők ir egy *Schneider* Erzsébet nevű, tizenhétéves, nádasdi cselédleány hóstetteiről, melyek apró lopásokon kezdődtek s ma már annyira haladtak, hogy a leány — a régi asszonybanditákhoz hasonlóan — a sertéslopásokat is megpróbálta s ha *Niesz* István pécsvárad csendőrőrsvezető ki nem nyomozza és el nem fogja, bizonyára a lókötők mester-ségébe is belekontárkodott volna. A vállalkozó szellemű leányzó Pécsváradon mindenekelőtt több kereskedőt csapott be, mások nevére nagobbmennyiségű bevásárlásokat tevén és a portékát hamarosan elsikkasztván. Mikor ebből a keresetmódból kifogyott, akkor az udvarokból éjnek idején tyukokat, meg ludakat lopott s azok árából szerzett pénzt. Legutóbb pedig f. hó 3-án Nádasdon *Vekler* József udva-

rából hajtotta el annak két sertését az éjleple alatt, egyenesen Hidasdra, a hol *Wolf* György kocsmárosnak 32 forintért eladta. Ő maga bement Bonyhádra és ott a hetivásáron mindjárt be is vásárolt egyetmást s a csendőrőrsvezető épen akkor tartóztatta le, mikor javában költött a lopott sertések árából. Még azonban 24 forintot hiány nélkül megtaláltak nála s a vásárolt portékát is elkobozván tőle, őt magát a pécsvárad járásbírósa börtönébe kísérték, a hol most várja megérdemelt büntetését.

Vidéki hátralékosainkat tisztelettel kérjük, sziveskedjenek hátralékaikat mielőbb beküldeni.

Művészet, irodalom.

○ **Főlhívás Baranyavármegye monografiája érdekében.** A *Várady* Ferenc szerkesztésében megjelenő „*Baranya multja és jelenje*” című jeles monografia oly terjedelmet vett, hogy annak teljes befejezéséhez a rendelkezésre álló anyagi eszközök elégteleneknek bizonyultak, miért is főispánunk a mű folytatását és befejezését lehetővé teendő, következő felhívást bocsátotta megénk és városunkirodalompártoló előkelőségeihez: „Főlhívás! Az ország legtöbb vármegyéje s nagyobb városa megíratta monografiáját, hogy a mult idők helyitörténetének adatait összegyűjtve oly művel gazdagítsa hazai irodalmunkat, a mely a megye és a város multjából

nak s egyuttal jelenjenek hű leírását tartalmazva a kulturális ismeretek gazdag tárházát alkotja s a multnak emlékeit megörökítve hasznos forrásképpen szolgál a kutatóknak, a kik a mult történeti emlékei közt buvárnak.

Nálunk *Várady* Ferenc író vállalkozott Baranyavármegye és a vele szoros összefüggésben álló Pécs sz. kir. város monografiájának megszerkesztésére és kiadására. Elismerés és dicséretet érdemlő vállalkozását azonban nem kísérte kedvező anyagi siker s így a vármegye és a város közügyét képező kulturális alkotás fönnakadást szenvedett.

Tekintve, hogy a mű a vármegye és a város földleirási, természetrajzi, néprajzi, közművelődési, népesedési, mezőgazdasági, ipari, kereskedelmi viszonyainak ismertetésén kívül tárgyalja a vármegye és a város történetét az őskortól a legújabb időkig, ismertetvén a vármegye és a város területén lezajlott történeti eseményeket; püspökeinek, főispánjainak, földesurainak, nevezetesebb férfainak életét, a közügyek terén kifejtett szereplését, végül külön és önállóan tárgyalván Pécs történetét az időtől, a mikoron szabad királyi várossá emelkedett: kétségtelen, hogy e mű erkölcsi és anyagi támogatására, sikerének biztosítására kizárólag Baranyavármegye és Pécs szab. kir. város művelt közönsége van hivatva.

Baranyavármegye törvényhatósága „*Baranya multja és jelenje*” cím alatt *Várady* Ferenc szerkesztésében és kiadásában megjelenő, gazdagon illusztrált, nagyszabású kulturtörténeti és történelmi mű 500, Pécs szab. kir.

IV. FEJEZET.

Valami a fiatal özvegyekről és az anyáról.*)

Azt tartják sokan, hogy a nőre nézve nincs a sorsnak nagyobb jótéteménye, mint fiatalon özvegygé lenni. Ez aztán szerintők csak a gyöngyélet. A fiatal özvegy élete legszabadabb, mit nem tehetett leánykorában, azt most megteheti anélkül, hogy valaki gátolná benne, — a leánynak mindig garde des damesja van nyakában, az asszonyt argus szemekkel őrzik a férje, az özvegynek garde des damesja a főköttő és elhunyt férjének neve, e kettő pedig nem lát, nem hall semmit.

Igy csak könnyelmű nő gondolkodhatik!

A hű feleségre nagy csapás férje halála, mert ő, ki eddig kiskorúságát élte, egy csapás folytán nagykorúvá az alieni iuris sui iurissá lesz. Egyedül, vigasztaló nélkül marad és legszivesebben követné férjét a sirba. A természet pedig, mintha bizony örülne a nő szenvedésének, széppé, ifjúvá teszi. A nő sir, emészti magát, egykedvű,

* Gottlieb von Hippel, Michelet, Toldy, Krajtsik Soma dolgozatai nyomán.

kötelességi köre, mindenre kiterjed az ő figyelme, mindent idején végez, mindig egyforma jövedelvel, ernyedetlen szerénységgel.

A férj pazar? Nem lesz sokaig az, ha látja, milyen hűséggel viseli itt az ő felesége minden ide tartóznak gondját, soha sem lépi túl a háztartásra való összegek határait és mégis mindenre telik, sőt okos fejével és takarékos kezével felre takarítani is tud a háztartás egyes ágaiból a jótékonyagra, vagy előre nem látható szükségletekre.

A férj indulatos? Nem lesz sokaig az, ha látja, mennyire tud az ő felesége uralkodni önmagán idegenek és vidám békeséggel tűrni férje irányában; mennyire nem képes a pillanatnyi felindulásban kiejtett szó csak legkevésbé is kihozni őt az ő gyöngéd nyájasságából férje irányában.

A férj zárkózott? Nem lesz sokaig az, ha látja, hogy az ő felesége vele érez, vele örül, vele szenved, közli vele legtitkosabb gondolatát és viszont hiven és szentül őrzik a rá bizottakat, a legkisebbet épügy, mint a fontosat.

Nincs a férjnek az a hibája, még a vérmérsékletből eredő hibákat sem véve ki, melyeket a jó feleség nemcsak tökéletesen megfékezni, hanem azon felül megannyi nemes tulajdonokká átváltoztatni ne tudna és nem kell hozzá semmi más csak az, hogy igazi feleség legyen.

Még csak egyet. A mi a férj lelkét a feleséghez feloldhatatlanul köti, az nem a szépség, sem a műveltség, sem a gazdagság, hanem a bizalom. A férjnek tudni kell azt, hogy a kivel életét egybefűzte, arra bátran rábízhatja magát, hűségesen gondját viseli az minden legkisebb gon-

város törvényhatósága 100 s egyesek mind-össze 140 példányára fizettek elő. Minthogy a nagy fáradsággal és nagy költséggel fölku-
tatott s összegyűjtött gazdag és becses anyag háromszor oly nagy terjedelmet foglal el, mint a mekkorára kezdetben, az anyag meny-nyiségének előzetes ismerete hijával tervezve volt: a befolyt összeg elégtelennek bizonyult s tekintve, hogy a vármegye nem rendelkezik semmiféle alappal, a melyből a mű teljes ki-
adására még megkivántató összeg, a hiányzó ötezerkilencszáz lrt fedezhető lenne; hogy mégis befejezetlen ne maradjon, nincs más mód, mint a vármegye s a város tehetősebb s a kulturális alkotások iránt érzékkel bíró és mindenkor áldozatkész urait fölkérni, hogy nyújtsanak rendkívüli segílyt az épügy a vár-
megyére, mint a városra nézve nagy fontos-
sággal, kiváló értékkel bíró, maradandó becsű mű teljes és tökéletes befejezéséhez.

Az ily fölötté költséges mű sikeres meg-
valósítására az előfizetés elégtelen, itt csak egyesek hathatós támogatása, nagyobb áldo-
zatkészsége segíthet.

Fölviva Baranyavármegye és Pécs szab. kir. városnak a szép és jó irányu törekvést mindenkor nagy áldozatkészséggel pártfogoló urait: kérem, sziveskedjenek a mellékelt gyűjtőívvel becses adományait Kocsits Ká-
mill megyei főjegyző úr címére (Pécs, megye-
ház, I. emelet) juttatni. Pécsen, 1897. évi
július havának 1-én. Hazafias tisztelettel *Báró Fejérváry Imre*, Baranyavármegye és Pécs
szab. kir. város főispánja.

E fölvívás kapcsán csak tizenöt gyűj-
tőív lett kibocsátva, miért is kívánatos, hogy azok az urak, a kikhez ily gyűjtőív küldve
lett, azt *mielőbb visszajuttassák*, mert a visz-
szaérkező ivenk újabb címekre lesznek küldve s így a gyűjtés befejezését rendkívül késlelteti,
ha az ivenk egyes helyeken huzamos időig hevernek.

Törvénytörvény.

§ **Feleségének gyilkosa.** Folyó évi március 12-én a siklósi járás Vaiszló közsé-
géhez tartozó Alsó-Mogyoróska pusztán meg-
gyilkolva találták Jónás Antalné szül. Babics Katalin cigányasszonyt. Holtteste éktelenül
össze volt vagdosva fejszével, összeverve bottal és összerugdosva vasas csizmasarokkal. La-
kásán minden feltörve, összehányva, kifosztva, mintha rablók jártak volna benne. A rémes
gyilkosságot a megölt asszony hites ura, *Jónás Antal*, vályogvető cigány követte el, aki
a tett után megugrott s csak hosszú bujdo-
sás után fogták el a csendőörök. Vizsgálati fogságában beismerte, hogy ő gyilkolta meg
a feleségét, mivel az asszony elvált tőle. Sőt beismerte azt is, hogy a gyilkosságot előre
megfontolt szándékkal követte el. Ügyében a mult hó 9-ére már ki volt tűzve a végtár-
gyalás, de ekkor el kellett azt halasztani, mert a koronatanu, *Kovács Erzsébet* sósver-
tikei lakos, a ki a gyilkosságot az ablakon át látta, nem jelent meg; valamint nem hoz-
ták be a meggyilkolt asszony kis fiát, Jónás Jónást sem, a kinek szeme előtt mérszárolta
le a gyilkos a feleségét. Az új végtárgyalást holnapra (péntekre) tűzte ki a bíróság, a mi-

korra a koronatanukat is beidéztek s így holnap fog a törvénytörvény ítéletet hozni a fe-
leséggyilkos Jónás Antal bűnygyében.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése augusztus 5-én. (A »Pécsi Figyelő« eredeti távirata.)
A cukorprémiumról, szeszadó kontingentálás-
ról, a kötvények biztosításáról és a legújabb vicinálisokról szóló javaslatok harmadszori fel-
olvasásban elfogadtattak.

A statisztikai javaslatnál felszólaltak *Endrey Gyula* és *Thaly Kálmán*, az utóbbi hangsúlyozta, hogy a katonai hatóságok is köteleztessenek adatgyűjtésre, ne privilegizál-
juk őket.

Thaly módosítványát mellőzték és a javas-
latot en block megszavazták.

Hasonlóképpen vita nélkül megszavaztat-
tak az angyalföldi tébolydai építkezésekről és a bélyeghamisításról szóló törvényjavaslatok.

Következett a régóta megkezdett, de kissé pihenésre küldött bűnvádi eljárásról szóló javaslat.

Olay Lajos arról beszélt, hogy a magán-
becsület cégére alatt a sajtószabadságot akar-
ják megnyirbálni.

Páder Rezső néppárti védelmébe veszi a
közsabadságokat, ennek kapcsán az ezt biz-
tosító 16. §-t, melyet mostani új szövegeze-
sében sem fogad el.

Következtek a záróbeszédok.

Psik Lajos előadó szerint a magánbe-
csület magán érdek és így az ellene elköve-
tett vétségek a rendes bírósághoz utalandók.
Mert különbség az, ha pl. a kefekötőről írják
azt, amit egy hivatalnokról, hogy részegen
jár a hivatalába.

Polónyi Géza: (közbekiált) A kefekötő-
nek nincs hivatala! (Derűtség.)

dolatának is, elzárja szive rejtekébe és segítségére van neki tehetségéhez képest.

Az igazi férj nem azt várja nejtől, hogy bölcs tanácsokkal szolgáljon neki és azért az, hogy a nő »szel-
lemdús« legyen másod- harmadrendű dolog; hanem igenis szüksége van olyan lélekre, a melylyel legtitkosabb gondolatait és érzéseit közölhesse; a feleségnek csak annyi értelme legyen, hogy beleképzelhesse magát a férj lelki világába és csak a maga »asszonyi feje« szerint beszéljen vele a közös érdekekről, ez elég a férjnek segítségül; csak egész nyíltan, miként önmaga előtt, feltárhassa előtte szivét, közölhesse vele minden gondolatát, ezen tudat mellett a férj hova — tovább nagyobb szükségét érzi annak, hogy a mi szándék vagy eszme csak megvillan elméjében, mindenekelőtt feleségét avassa be abba, szinte könnyeségére van ez neki, a feleség pedig épen ezáltal gyakorolja rajta jótékony hatalmát.

Amde a bizalmat csak bizalom kelti és tartja fenn, azért a feleségnek nem szabad még olyan gondolatnak sem helyet adni szivében, a mit a férj előtt el kellene titkolnia. A mint a feleség eltitkolni való gondolatnak helyet ad szivében, azt a férj szive azonnal megérzi, nem tudja hogy mi, hanem valami zavarja szivében az egy-
séget, vissza-vissza hőkölteti lelkét, nem tud már olyan kitárt lélekkel hozzá közeledni, annyira aetheri és delej-
szerű a férj és feleség közti kapcsolat és annyira érzé-
keny e viszony sarkköve: a bizalom. Megérez az minden legkisebb idegen, avagy tisztátalan lehelletet is, megérzi és — megsínyli; azért a mely nő boldog akar lenni és boldogságában meg is akar maradni, az szoktassa magát reá, hogy minden dolgát nyíltan és őszintén minden idő-

ben és minden körülmények között férjével közölje. Mi-
ként az ablaküvegen át olyan tisztán láthasson a férj a feleség szivébe nemcsak bele, hanem keresztül is rajta.

Mert ha nem társul a szerelemhez a bizalom, ha férj, avagy felesége sejt valami neki nem tetszőt házastársáról, sejt, de nem tudja, akkor a házaselet legfőbb tényezőjét, a boldogságot fölváltja a legszörnyűbb kin, és a féltékenység emészti a házaseleket.

Erről majd később!

Psik Lajos előadó: Ha megtörténhetnék az a skandalum, hogy a trafikos kisasszonyt egy krajcáros ujság eladásáért, mint Polónyi állította, halálra ítélnék, azt nem a javaslat, hanem a 48-iki törvény okozza.

Thaly Kálmán: (közbeikt) Hiszen 48-ban nem volt trafik! (Derűtség.)

Psik Lajos előadó: Polónyi nem érti a bűnvádi perrendtartást . . . (Zajos derűtség.)

Polónyi Géza: (közbeikt) Kefekötő okoskodás! (Derűtség.)

Psik Lajos előadó (folytatja) Polónyi félremagyarázza beszédét, tehát az érvelés hasztalan; ezért Madách szavaival végzi beszédét: Nem tudjuk meggyőzni egymást, tehát kérem a szavazást. (Viharos derűtség.)

Erdély Sándor igazságügyminiszter záróbeszédében az ellenzéki szónokokat igyekszik cáfolgatni, de kevés sikerrel.

Győry Elek záróbeszédében tönkresilnyítja a szakminiszter minden okoskodását.

TAVIRATOK.

— **A Duna áradása.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A Duna Budapestnél tegnap óta 30 centiméterrel áradt. A budai alacsonyabb részek veszélyben forognak.

— **Kozma Sándor meghalt.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Kozma Sándor, nyugalmazott kir. főügyész, ma meghalt.

— **Hangulatcsinálás.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Badeni osztrák miniszterelnök sugalmazott osztrák lapjai erősen hangoztatják, hogy a kiegyezés létrejötte csak úgy lehetséges, ha

Magyarország már most bebizonyítja áldozatkésztségét. Értsd: ha már a kiegyezési provizoriumban fölemelik a kvótát.

— **A tósztózó elnök.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Faure elnök Grenoble város bankettjén mondott tósztjában kijelentette, hogy örömmel tölti el, hogy Franciaország minden részében konstatalhatta a köztársasági intézmény iránti ragaszkodás növekedését.

— **A körözött alispán.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Dészchan Achill, Temesmegyének állásától felfüggesztett alispánja, kit a minap a fegyelmi bíróság — úgy látszik, meghurcolási szándékkal — hivatalosan köröztetett, váratlanul megérkezett Temesvárra. A temesvár—lippai vasut Temesmegyétől különben tízezer forint kártérítést követel, mert Dészchan alispán miatt a vasutat a forgalomnak nem adhatták át idején.

— **Itália mozgósít.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Az olasz kormány szeptemberben a tengeri haderőt mozgósítja. Még a kereskedelmi hajórajban levő segédhajókat is bevonják a mozgósításba.

— **A bor miatt.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Zsolnán egy részeg csendőr a Steiner-féle kávéházban egy Adamica Zsigmond nevű polgárt megtámadott s mikor az menekült előle az utcára, karddal a kezében a piacon végigkergette. Nem érte utól ugyan, de két más embert megsebesített.

— **Elhárított vasuti szerencsétlenség.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A temesvár—buziási vasutvonalon ismeretlen merénylők a vasuti sinekből kiszedték az összetartó szegeket. A csendőrök azonban hamarosan észrevették őket és így az esetleg beállható vasuti szerencsétlenséget elhárították. Sok gyanuba vett egyénnél házkutatást tartottak ez ügyből kifolyólag s a vizsgálatot a legszélesebb alapokra kiterjesztették.

Nyilt-tér.*)

Köszönet-nyilvánítás.

Mindazon nagyrabecsült rokonok, barátok és ismerősök, kik forrón szeretett s felejthetetlen jó férj és édes apa,

PIKLER PÁLNAK

f. hó 4-én végbement temetésén megjelenésük, koszorúk küldése, azaz részvételüknek nyilvánítása által mély fájdalomkat enyhíteni igyekeztek, fogadják ez uton is hálás köszönetünket.

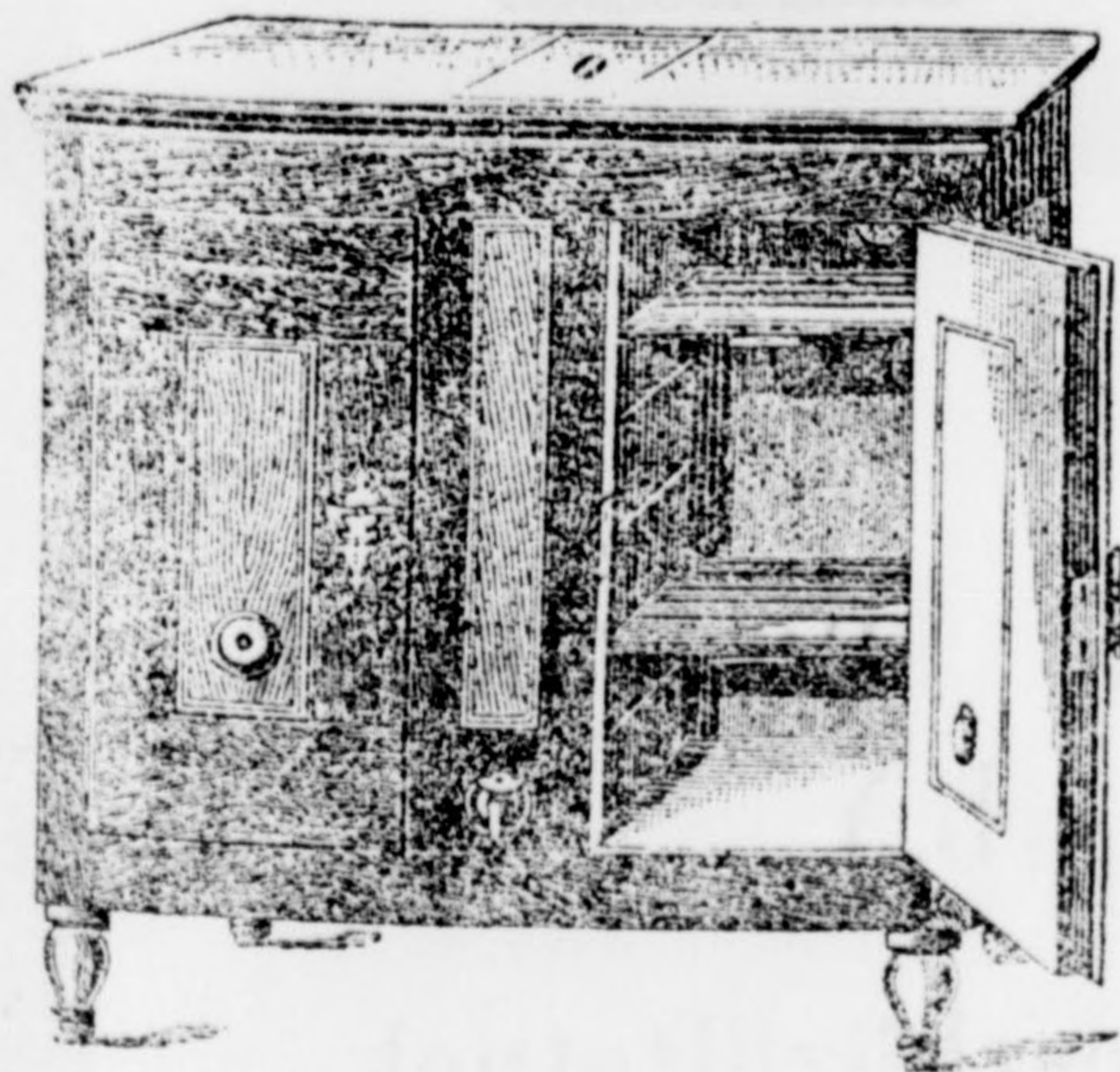
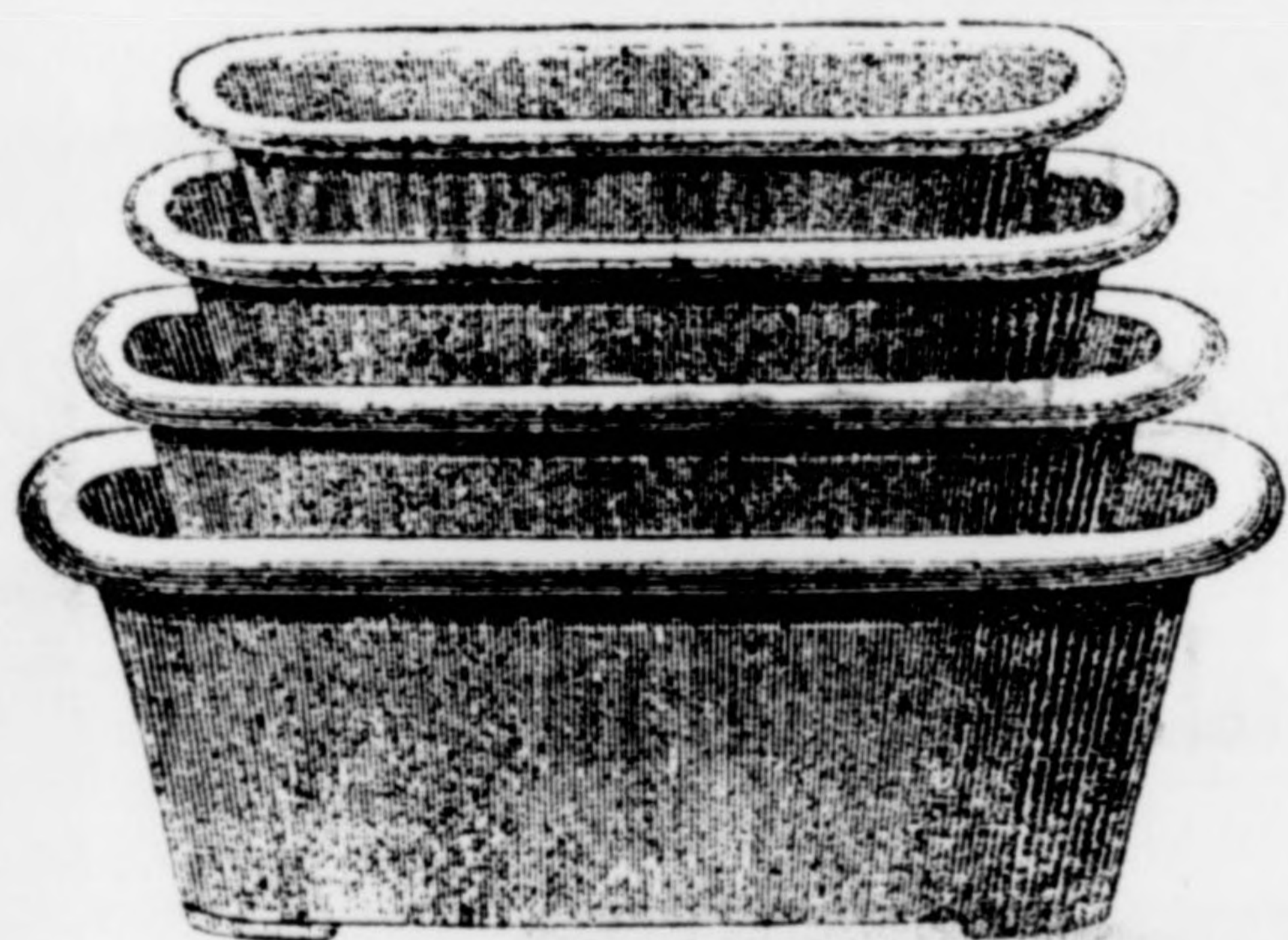
Pécs, 1897. augusztus hó 5-én.

A gyászoló család.

Laptulajdonos Feltaláló szerkesztő
SAUTTER GUSZTAV PLEININGER FERENC
TAIZS JÓZSEF
KIADÓ.

CSUKÁS ZOLTÁN épület-, horgany és mű-bádogos

Pécsett, király-utca 28. szám, a „pánczéloshoz.“

Ajánlja saját készítményü
legjobb szerkezetü
jégszekrényeit,

valamint erős

fürdőkádjait,

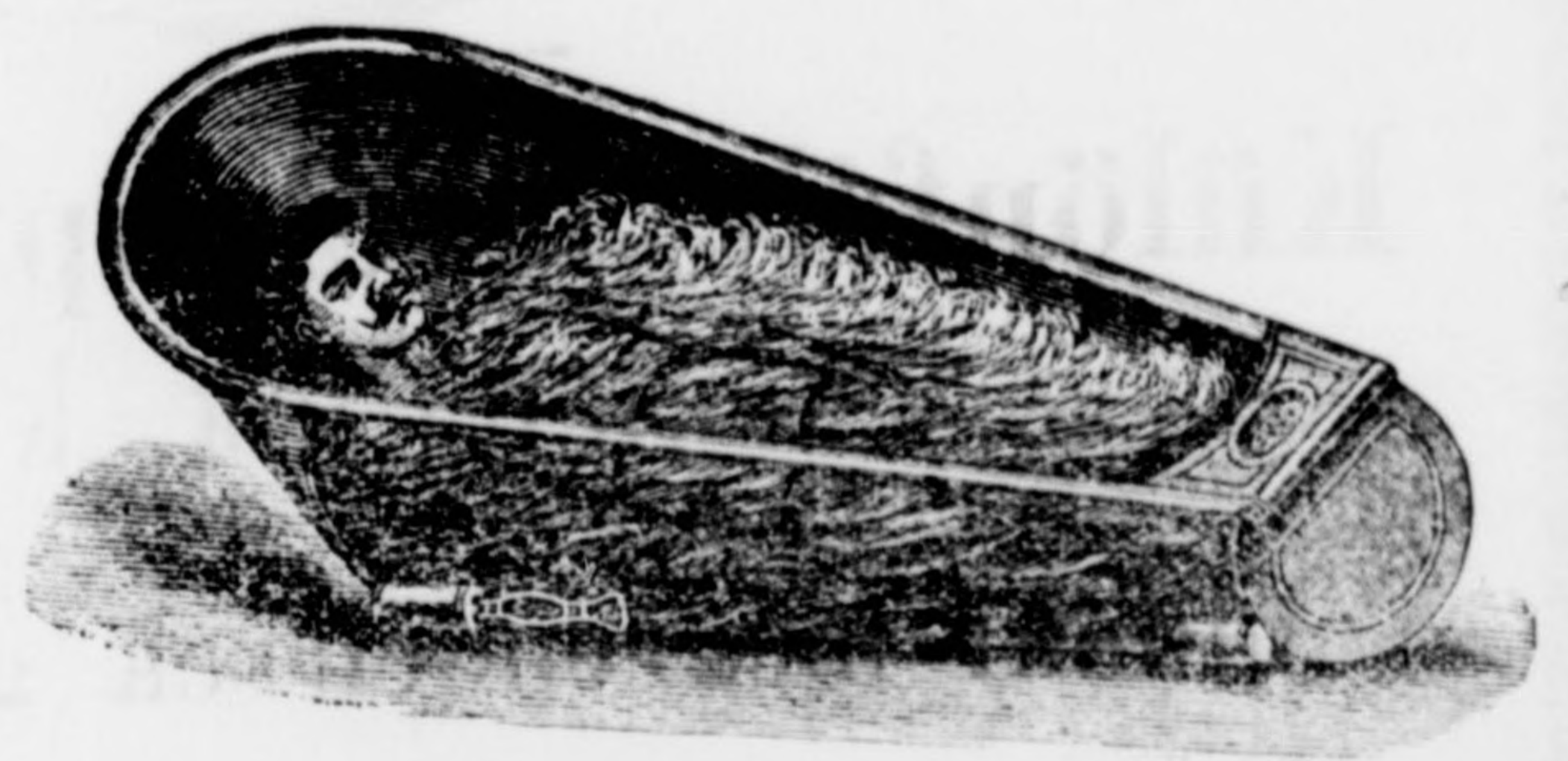
vizvezeték és fürdőberendezéseket,

szagtalan angol clozettek

fölállítását, nagy vá-
lasztéku

konyhaberendezéseit:

Tető- és toronyfedések,
tetőcsatornák és czink-
ornamentikai munkák,

csatorna- és bádogtető javítások és festések a legolcsóbb árak mellett elvállaltatnak
(Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.)

TAIZS JÓZSEF

Pécsett,

Mária-utca 1. szám a királyi tábla átellenében.

Könyvnyomda, könyvkötészet, nyomtatványraktár, papirkereskedés.

Ajánlja a kor igényeinek megfelelő berendezésü

könyvnyomdáját

nagyobb művek, folyóiratok, körlevelek, számlák, falragaszok, meghívók, tánczrendek, hivatalos és gazdasági táblázatok, részvények, alapszabályok, névjegyek, stb. stb. elkészítésére.

Könyvkötészete

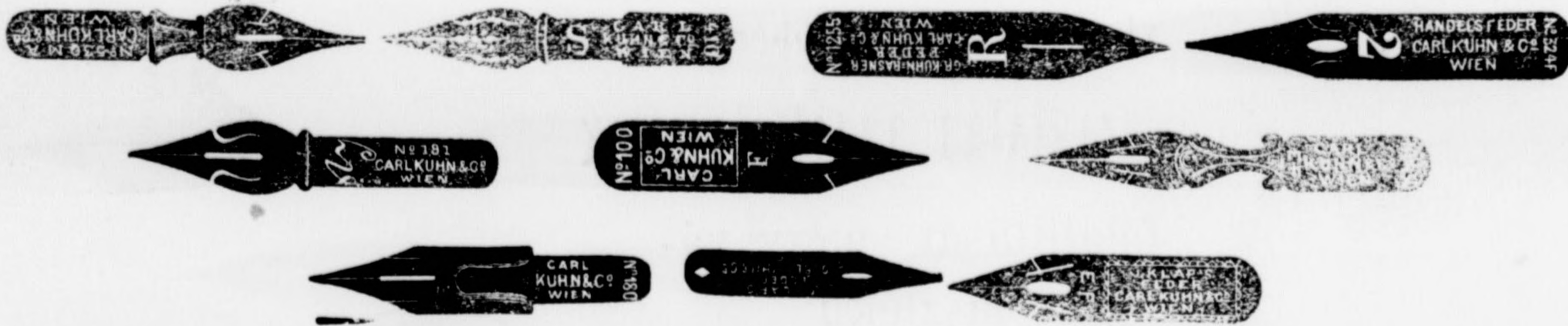
fel van szerelve papirmetsző sodronyfüző, perforirozó, számozó, aranyozó stb. géppel, melyek segélyével a legegyszerűbbtől a legdiszesebb munkáig minden elkészíthető.

Nyomtatvány raktárából

körjegyzői, papi és ügyvédi nyomtatványok jó papiron olcsó árért kaphatók.

Papirkereskedésében

Kuhn-féle **író-tollak** nagy választékban.

Különféle levélpapírok. (Röntgen-féle sugaraknak ellenálló, kerékpár-jelvényes stb.)

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.